

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

23 Nisan Mh. 242 Sk. Rızvanoğlu-Paçacı Sit. No:12/A Blok Kat: 2 D: 3 Nilüfer/Bursa
Tel: 0 541 3966882 - 0 224 2401329 (pbx.) 0 224 2401329
www.ihsanakarymm.com

Sirküler No : 2014/52

05.12.2014, Bursa

Konu : E-defter hk

Bilindiği üzere, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun “Defter Tutma Mükellefiyeti” başlıklı 66 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, karar ve işletme defterinin elektronik ortamda veya dosyalama suretiyle tutulabileceği ve bu defterlerin açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esasları ile bu defterlerin nasıl tutulacağına Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca çıkarılacak müşterek bir tebliğle belirleneceği hükme bağlanmış olup, bu kapsamda yayımlanan 1 Sıra Numaralı Elektronik Defter Genel Tebliğ ile **yevmiye defteri** ile **defteri kebirin** elektronik defter (e-defter) olarak tutulabilmesine olanak sağlanmıştır.

Ayrıca 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu’nun Mükerrer 242 inci maddesinin ikinci fıkrasına 5766 sayılı Kanun’un 17.maddesi ile eklenen hükmü uyarınca elektronik defter, belge ve kayıtlarının oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibraz edilmesi ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Maliye Bakanlığı’na verilmiş olup, bu yetki çerçevesinde 14/12/2012 tarihinde yayımlanan 421 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ ile e-fatura uygulamasına geçmek ve e-defter tutmak zorunda olan mükellef grupları belirlenmiştir.

421 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ ile;

a) 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında **madeni yağ lisansına sahip olanlar** ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibariyle asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar ile,

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli **(III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler** ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibariyle asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlara,

2013 takvim yılı içerisinde e-Fatura Uygulamasına, 2014 takvim yılı içerisinde de ise e-Defter uygulamasına geçme zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda yer alan mükelleflerin e-fatura uygulamasına geçişi 2013 yılı sonu itibariyle tamamlanmış olup, zorunluluk kapsamında yer alan mükelleflerin e-defter uygulamasına **ayrıca başvuru yapmaları** gerekmektedir. e-Defter uygulamasına başvuru yapmak için mali mühür gerekli olup, e-fatura uygulaması için alınan mali

mühür e-defter uygulaması için de kullanılabilir. Başvuru ve uygulamaya başlama için mükelleflere tanınan süreler 67 Nolu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde açıklanmış olup buna göre;

- e-Defter uygulamasına başvuruda bulunacak **özel hesap dönemine** tabi mükelleflerin 30/11/2014 tarihine kadar e-Defter uygulamasına başvurmaları ve Aralık ayı itibariyle e-deftere geçiş yapmaları,
- e-Defter uygulamasına başvuruda bulunacak **normal hesap dönemine** tabi mükelleflerin ise en geç Aralık/2014 ayı içerisinde e-Defter uygulamasına başvurmaları ve 01/01/2015 tarihi itibariyle e-deftere geçiş yapmaları,zorunludur.

e-Defter uygulamasına geçmek zorunda olan mükellefler, zorunluluklarının başladığı tarihten itibaren Yevmiye Defterlerini ve Defteri Kebirlerini **e-Defter** olarak tutmak zorundadırlar. Söz konusu defterlerin e-defter yerine kağıt ortamında tutulması imkanı bulunmamaktadır. Bu açıklamalar çerçevesinde e-defter tutmak zorunda olan mükelleflerin zorunluluklarının başladığı tarihten itibaren vergisel ve hukuki anlamda sıkıntıya düşmemeleri ve cezai işlemlere maruz kalmamaları adına e-Deftere geçiş başvurularını zamanında yapmaları büyük önem arz etmektedir.

Yine 421 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği Tebliğ kapsamında zorunluluk getirilen mükelleflerden mal alan 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar ile iktisadi kamu kuruluşlarının elektronik fatura uygulamasından yararlanma ve elektronik defter tutma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Elektronik Defter uygulamasına geçmek zorunda olan mükellefler aynı zamanda e-fatura uygulamasına da en geç 01.04.2014 tarihi itibariyle geçmiş bulduklarından, e-fatura işlemleri için kullanmakta oldukları “Mali Mühür” veya “Nitelikli Elektronik İmza” araçlarını e-defter başvurularında da kullanabilmeleri imkanı bulunmakta, dolayısı ile yeni bir mali mühür veya nitelikli elektronik imza aracı temin etmelerine gerek bulunmamaktadır.e-Defter uygulamasına başvuru için mükelleflerin vergi dairesine gitmelerine veya herhangi bir birime dilekçeyle başvurmalarına gerek bulunmamakta; www.edefer.gov.tr internet adresinden mükellefiyetlerine ilişkin temel bilgileri girmek ve “Uyumluluk Onayı Verilen” yazılımlardan herhangi birini seçmek ve mali mühür ya da elektronik imzaları ile imzalamaları suretiyle başvurular kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir.Ayrıca 2 Sıra Numaralı Elektronik Defter Genel Tebliğinde belirtildiği üzere; bir aylık döneme ilişkin defter kayıtlarının elektronik defter formatına dönüştürülmesi, mali mühürle onaylanması ve beratlarının GİB Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi için izleyen üçüncü ayın sonuna kadar süre bulunduğundan mükellefler açısından e-defter uygulamasının 01.01.2015 tarihi itibariyle ilave bir iş yükü oluşturması da beklenmemektedir.

E-Defterin Tanımı : Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince tutulması zorunlu olan defterlerin <http://www.edefer.gov.tr/> adresinde

duyurulan format ve standartlara uygun biçimde elektronik dosya biçiminde hazırlanması, bastırılmaksızın kaydedilmesi, değişmezliğinin, bütünlüğünün ve kaynağının doğruluğunun garanti altına alınması ve ilgililer nezdinde ispat aracı olarak kullanılabilmesine imkan tanımayı hedefleyen hukuki ve teknik düzenlemeler bütünüdür.

Zorunluluk kapsamına giren defterler:Yevmiye Defteri ve Kebir Defteri

E-defter Geçiş Süreci:

-Elektronik defter uygulamasına 2014 Aralık ayı içerisinde başvuruların 01/01/2015 tarihinden itibaren,

Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 01/09/2014 tarihi itibarıyla elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.

Özel hesap dönemine tabi olanların 01/12/2014 tarihinden önce elektronik defter uygulamasına başvuru yapmaları ve en geç 2014 Aralık ayı içerisinde, elektronik defter tutmaya başlamaları gerekmektedir.

Defterler XBRL standardı ile oluşturulur ve mali mühür ile imzalanır. Başkanlık sisteminde arıza bir durum olması durumunda defterlerde zaman damgası kullanımı gerçekleştirilir.Platform bağımsız e-defter, muhasebe programına bağlı olmadan bütün muhasebe programlarından kayıtları olarak e-defter oluşturma kavramını ifade eder.

E-defter Başvuru Yöntemi: E-defter başvuru sürecini başlatabilmek için aşağıda yer alan şartları taşımak gerekmektedir.

- E-defter uyumluluk onayına sahip bir yazılıma sahip olmak,
- Gerçek kişi mükelleflerin Elektronik İmza Kanunu hükümleri çerçevesinde üretilen nitelikli elektronik sertifika veya 397 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çerçevesinde Mali Mühür temin etmiş olması, (Mali Mühür TÜBİTAK-BİLGEM Kamu Sertifikasyon Merkezi 'nden temin edilecektir)
- Tüzel kişi mükelleflerin 397 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çerçevesinde Mali Mühür temin etmiş olması,

Öncelikle mükelleflerin anlaşma sağladıkları yazılım firması e-defter çözümünü kullanmak üzere edefter.gov.tr adresinden başvuru bağlantısından canlı ortama geçiş entegrasyon formunu eksiksiz doldurması gerekmektedir.

Bu form doldururken dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıdaki gibidir;

- Mersis bilgilerinin güncel olmasına dikkat edilmelidir.
- Yazılım bilgisi kısmında açılan combo-box alanına yazılım firması e-defter seçimi yapılmalıdır.

- Formu kaydedip mali mührünüz ya da e-imza sertifikanız ile imzalayınız. Bu aşamada mali mührün ya da e-imzanın bilgisayara takılı olduğundan emin olunuz.
- Başvurunuzun tamamlanmasının ardından mükellef yazılım firması ile aktivasyon süreçlerini tamamlar ve canlı ortama geçişi sağlar.

E-defter Aktivasyon İşlemleri:Mükellefler edefter.gov.tr adresindeki elektronik başvuru sürecini tamamladıktan sonra, edefter.gov.tr adresindeki uyumlu yazılımlar listesinde yer alan yazılım uyumluluk onayına sahip yazılım firmalarından birini seçerek anlaşmaları halinde, anlaştıkları yazılım firması tarafından aktivasyon işlemleri tamamlanır ve gerçek ortama geçiş sağlanır.

E-defter İle İş Akışı:

- Yevmiye defter boyutunun sınırı aşmamasına bakılır, imzalanır.
 - Yevmiye defterinin şema ve şematron kontrolü yapılır.
 - Yevmiye defteri beratı oluşturulur ve imzalanır.
 - Yevmiye defteri beratı şema şematron kontrolü yapılır.
 - Yevmiye defteri beratı sıkıştırılır.
 - Hatasız oluşan dosyalar GIB'in sitesine yüklenir.
- Eğer yukarıdaki sıralamada herhangi bir hata oluşur ise, e-defter hazırlanamaz.

Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Tebliğ kapsamında kendilerine izin verilenler, www.edefter.gov.tr internet adresinde duyurulan format ve standartlara uygun olarak ve aylık dönemler itibarıyla elektronik defterlerini oluşturmaya ve saklamaya başlayacaklardır.
- Defterlerini elektronik defter biçiminde tutmaya başlayanlar, söz konusu defterlerini kağıt ortamında tutamazlar.
- Elektronik defter tutma sürecinde hesap döneminin ilk ayının beratının alınması açılış onayı, son ayının beratının alınması ise kapanış onayı yerine geçer.
- Gerçek kişiler elektronik defterlerini, ilgili olduğu ayı takip eden üçüncü ayın son gününe kadar kendilerine ait güvenli elektronik imza veya mali mühür ile imzalar.
- Tüzel kişiler elektronik defterlerini, ilgili olduğu ayı takip eden üçüncü ayın son gününe kadar (Hesap döneminin son ayına ait defterler kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın son gününe kadar) kendilerine ait mali mühür ile onaylar.
- Başkanlık mali mührünü de içeren beratlar elektronik defter tutanlar tarafından indirilerek istenildiğinde ibraz edilmek üzere ilgili olduğu elektronik defterler ile birlikte muhafaza edilir.
- Aylık dönem, sadece onaya sunulan ayın defter kayıtlarını ifade etmekte olup, önceki aylara ait kayıtları içermez. Hesap dönemi veya takvim yılı içerisinde de elektronik defter tutmaya başlanabilir. Ancak hesap dönemi veya takvim yılı içerisinde elektronik defter tutmaya başlayanlar, başladıkları tarihi izleyen bir aylık süre içerisinde eski defterlerine kapanış tasdiki yaptıracaklardır.

-Başkanlık tarafından gerçekleştirilen berat verme işlemi, ilgili defterlerde yer alan kayıtların içerik ve gerçeğe uygunluk denetimi anlamına gelmemekte ve herhangi bir vergi incelemesini veya diğer incelemeleri ifade etmemektedir.

E-defter Beratı: Tebliğde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde, elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin olarak, Başkanlık tarafından belirlenen standartlara uygun bilgileri içeren ve Başkanlık Mali Mühürü ile onaylanmış elektronik dosyadır.

E-defter Yazılımlarının Uyumluluğu: Uyumluluk, e-defter tutmada kullanılan yazılımların, www.edefter.gov.tr adresinde yayınlanan kılavuzlarda belirtilen format, standartlar ve diğer teknik hususları sağlamasını ifade eder. Bir yazılımın uyumlu yazılım olması için Başkanlıkça yapılacak testleri başarı ile geçmesi gerekmektedir.

Zaman Damgası: Herhangi bir kesinti veya sistem arızası nedeni ile beratların Başkanlık tarafından onaylanması işleminin gerçekleştirilememesi durumunda söz konusu beratlar, gerçek kişi mükellefler için nitelikli elektronik imza veya mali mühür, tüzel kişi, kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiliği olmayan ortaklıklar için mali mühür ile zaman damgalı olarak imzalanacak veya onaylanacaktır. Bu kapsamda kullanılacak olan zaman damgaları TÜBİTAK-BİLGEM Kamu Sertifikasyon Merkezi 'nden temin edilecektir.

E-defter başvurusu için zaman damgası temin etmek zorunlu değildir. E-fatura kapsamında temin edilmiş Mali Mühürü olanlar, aynı mühürü e-defter uygulamasında kullanabilir.

E-defter Beratının İçeriği: E-defter Beratında Mükellef bilgileri, muhasebeci bilgileri, döküman bilgileri, berata konu olan dökümanın imza değeri, defterin dönemi ve hangi defter olduğu (Yevmiye defteri veya kebir defteri) bilgileri bulunmaktadır.

Bilgilerinize Sunulur. Saygılarımızla

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR